

Vláda podpořila odškodnění lidí šikanovaných komunisty

28.11.2024 - Martin Vacek | Ústav pro studium totalitních režimů ČR

Stát by mohl odškodnit lidi, které komunistický režim nutil k opuštění země nebo je šikanoval prostřednictvím takzvaného ochranného dohledu. Vláda ve středu 27. listopadu schválila dva zákony, podle nichž by se takto perzekvovaní lidé měli dočkat jednorázového odškodnění částkou 100 000 korun. Vláda oba návrhy schválila jednomyslně. „Pevně věříme, že sněmovna i Senát tyto důležité návrhy projednají ještě v tomto volebním období,“ uvedl ministr financí Zbyněk Stanjura. Vláda také navrhuje, aby poslanci zákon schválili zrychleně v prvním čtení.

První zákon vypracovalo Ministerstvo spravedlnosti a týká se lidí, jimž soudy uložily ochranný dohled z politických důvodů. Opatření se stalo nástrojem perzekuce a legální možností, jak znepříjemnit život odpůrcům režimu. Podle ministra Blažka tito lidé čelili nejen policejní šikaně, ale i hrozbě návratu za mříže. *„Návrh je výrazem snahy napravit některé z nespravedlností, kterým čelily oběti minulého režimu,“* uvedl v tiskové zprávě ministr spravedlnosti Pavel Blažek. Podle ministerstva je složité odhadovat, kolika žijících lidí se politický ochranný dohled týkal. **Ústav pro studium totalitních režimů** eviduje 588 takových oponentů režimu a míní, že jich nyní žijí desítky nebo stovky. Advokáti se zase domnívají, že ze soudně rehabilitovaných lidí by zákon mohl dopadat na 2000 až 3000 jedinců. Stát uložil ochranných dohledů celkem 50 034, často však za apolitickou obecnou kriminalitu.

Cílem druhého zákona, které předložilo Ministerstvo vnitra, je odškodnit lidi, na něž se Státní bezpečnost zaměřila v rámci Asanace nebo podobných akcí. Pro přiznání částky nemá být rozhodující, zda nátlaku podlehl a skutečně emigrovali z Československa. *„Vyrovnání s komunistickou minulostí sice začalo hned po listopadu 1989, stále jsou ale oblasti, kde nebylo důsledné. Lidé, kteří museli snášet komunistickou perzekuci a nátlak k vystěhování, si za prožité příkoří odškodnění zaslouží,“* uvedl v souvislosti s tím ministr vnitra Vít Rakušan. Žadatelé se podle návrhů budou moci písemně obrátit na příslušné ministerstvo, které bude žádosti řešit ve správním řízení a jeho rozhodnutí bude přezkoumatelné soudem. Přiznaná částka by nepodléhala dani z příjmu, exekuci a nezapočítávala by se ani do příjmu rozhodného pro stanovení sociálních dávek. Podle ministra Rakušana by jeho ministerstvo v souvislosti s nucením k vystěhování z ČSSR mohlo obdržet 100 až 400 žádostí.

<https://www.ustrcr.cz/vlada-podporila-odskodneni-lidi-sikanovanych-komunisty>